

ATASSUT

UKA 2016/7-1

Siverth K. Heilmann

20. 09. 2016.

2017-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalackersuisoq)

Naalackersuisut 2017-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutaannut Atassummit imatut oqaaseqarfigissavarput:

Atassummit 2017-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip isumaqatiginiutiginissaanut isumalluarluarpugut. Isumalluarpuqut Atassummit takusinnaagatsigut, Naalackersuisut siunnersuutigisaata annersaannut isumaqataagatta, ksianni aamma isumalluarpuqut takusinnaagatsigu nunatta aningaasaqarnera ilorraap tungaanut ingerlammat, tamannalu annertuumik peqquteqarpoq aalisarnermi pitsaasumik ineriartortoqarnera, pisamasimaneq, kisianni pingaarnertut akigissaartitsineq pitsaasumik ineriartorsimammat.

Isumalluarnittinnut aamma peqqutaqaataalluinnarpoq sanaartornerit annertuut suliffissaqarnerutitsilersimaneq, taamaattorli aamma sanaartornerup iluani sanaartornermi suliffeqarfinnut minnerusunut suli suliassaqaartitsiuartoqarnissaa Atassummit pingaartillutigu oqariartuuteqarfigissavarput, ilaatigut siunnersuuteqarnikkut.

Taama oqareerluta, Atassummit pingaarnersiukkat erseqqissannginnerini siullertut makku oqaaseqarfigeqqaalaassavagut:

Aallarniutigalugu Naalackersuisut 2017-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik saqqummiusnaanut tunngaviummik Atassummit isumaqataanerput oqaatigissavarput. Immikkut maluginiarneqassaaq Atassummit nuannaarutigigatsigu Naalackersuisut siunnerfigimmassuk

qinigaaffik matumap naanerani aningaasat isertitat atortitallu naligiinnissaat.

Atassummit iluarisimaarparput 2017-mut - ukiut siuliinut naleqqiullugu - sanaartornissamut aningaasaliissutit amerleriaateqarsimammata. Atassummit pingaartillugu tikkuarusupparput, Naalakkersuisut eqqumaniarfigissagaat, inuiaqatigiit mianersorfigissagaat sanaartugassanut annertuunuinnaq aningaasaliinnginnissaq.

Atassummut pingaaruteqarpoq sanaartornerit sapinngisamik nuna tamakkerlugu naligiittumik agguataarneqarnissaat.

Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit arlalinnik inoqarfiliuvoq arlalinnik suliffeqarfeerarpassualik, sanaartornermilu suliffeqarfiit minnerusut sanaartugassanut annertuunut neqeroornissamik periarfissaqanngillat.

Taamaattumik inuiaqatigiittut aamma pingaaruteqarpoq isiginiassallugit sanaartornermut aningaasaliissutit sanaartornermi suliffeqarfinnut aamma minnerusunut suliassaqtitsisinnaaneri.

Innuttaasut ataasiakkaat namminneq ineqarnertik akisussaaffigissavaat. Ullutsinni innuttaasut 15-20 %-iisa namminneq inigisaminnik piginnittuupput, sinnerilu pisortat iniutaanni attartortuullutik. Taamatut pissutsit inissisimatillugit, pisortat aningaasaqarnerannut annertuumik nanertuutaavoq, pisortammi innuttaasut namminneq iniminnik piginnittuunngitsut inissianik pilersortarmatigit.

Taama pissuseqarneq allanngortittariaqarparput namminerlu akisussaaffimmik tiguserusunneq siuarsartariaqarlutigu, pisariaqassappallu innuttaasut arlaatigut kajumitsilernissaannut pilersaarneqarnerisigut. Taamaattumik katersuunnermi matumani Atassut misileraataasumik siunnersuuteqassaaq namminneq inigisat aserfallatsaalinissaannut oqilisaataasinnaasumik. Sanasunik suliaqartitsinermi akileraarutitigut ilanngaammik taaneqarsinnaasumik, tamannalu atorqearsinnaalluni namminneq inigisaminnik nukimmik atuinikillisaanermi sanasunik suliaqartitsinermi. Tamanna pinngortitamut aammalu amerlanerusut suliassaqalerneranut sunniuteqarluarsinnaavoq.

Atassummit aamma pingaartipparput, Pinngortitaleriffiup annertunerusumik aningaasaliiffigineqartarnissaa atugassarititatta uumassusillit pillugit ilisimasamik katersermut

atorneqarsinnaasunik. Tassuunakkut qulakkeerneqarsinnaammat Kalaallit Nunaata - ungasinnerusoq isigalugu - nunanit allanit pisassiissutit uppersaatitaqanngitsumik annertussusilerneqartarnerinik isornartorsiunissaralutit pinngitsoortinniarlugit. Taamatuttaaq aamma inuiaqatigiinnut pingaaruteqarpoq, Kalaallit Nunaanni pissarititatta annertussusaasa malinnaaffiginissat, tamatumap aamma kingunerisinnaammagu pissarititatta uumassusillit annertunerusumik atorluarneqarsinnaaneri taamaasillunilu aningaasatigut nunatsinnut isaatitsinerunermik kinguneqarsinnaalluni.

Angerlarsimaffeqanngitsut - inigisamik attartornermi isumaqatigiissummik eqquutsisimanginnerup kingunerani anisitaasimasut inissarsititseqqinneqarsimangitsut - , inissarsititseqqiisarnermilu aaqquissuussinermut naleqqussarsinnaanngitsut imaluunniit Nuup illoqarfianut inissaminnik qulakkeereqqaaratik nuunnikut, taamaasillutillu inuiaqatigiinni apasissumi inissimalersimasut inuiaqatigiit akisussaaffigivaat.

Atassut pingaartipparput, inuiaqatigiinni innuttaasut sannginnerasaasut isumagineqarnissaat inuiaqatigiit akisussaaffigivaat soorlu unnuiffissamik periarfissaqartitsinikkut, soorlu tamanna nunani allani periarfissaasartoq. Innuttaasut taakku annertunngikkaluamik ikiorneqarnissaat anguniarlugu, Atassummit kissaatigaarput Nuummi inissarsititseqqittarfik atorluarneqassasoq angerlarsimaffeqanngitsunut ilaatigut immaqa Kofoedskole imaluunniit Kirkens Korshæri Nuummi aallartinnikut suleqatigalugit.

Inuusuttut tassaapput inuiaqatigiittut pissarititavut annersat, inuiaqatigiit siunissaannik qulakkeerinnittussat. Kisianni ullutsinni meeqqat atuarfiannit arlallit naammassisarput naammattunik piginnaasaqalersimananat taamaattumillu amerlasuut inissittarput inuiaqatigiit avataanni, ilinniaqqinnissamik aallartitsinngikkaagata. Tamanna ilaatigut peqquteqarsinnaasarpog Piareersarfimmi inissaqannginnermik imaluunniit inuttut atugarisat peqqutaallutik.

Taamaattumik Atassummit nuannaarutigilluinarparput Naalakkersuisut 2017-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi immikkut 3 mill. -nik immikkoortitsisimmata. Atassummili isumaqarpugut aningaasat annikippallaartut, taamaattumik kissaatigaarput, sulit annertunerusumik immikkoortitsisoqassasoq siunnersuutigineqartut 3 mill.-nit annertunerusunit.

ATASSUT-IP PINGAARNERSIUGAASA ALLATTORSIMANERI: tulleriarnermi kisitsit minneq pingaarnarpaalluni:

- 1) Kr. 3 mill. Ukiumoortumik ukiuni sisamani tulliuuttuni immikkoortinneqartassapput, misileraataasumik aaqqissuussinissap matussuserneqarnissaanut nammineq inigisami nukimmik atuinikillisaalluni sanasunik sulisitsinermut aningaasartuutit akileraarutigut 20.000-nik ilanngaatigineqalersinnaanissaanik Atassutip siunnersuutigisaattut.
 - Tamatumap kingunerissavaa co2-mik aniatitsinerup annikillisarneranik
 - Sanaartornermik suliallit minnerusut ataavartumik suliaasaqartinneqarnissaat
 - Sanaartornerup iluani suliffissat amerlanerusut
 - Namminneq iniminnik piginnittut naleqassutsimik attassiinnarsinnaanerup siuarsarneqarnissaa taamaasillunilu aamma namminneq inigisamik piginnittunngornissamik kajuminnerulernissaq
 - Atugassianik atuinerit annikillisarneranik, piaartumik tamakku nalikillisarneranik, taamatullu tikisitsiortuinerit kingunerisarlugu nunatta aningaasaqarneranut pitsaanngitsumik sunniuteqarneranik

3 millionit aaneqassapput Naalakkersuisut isumaqatigiinninniarnerni pingaarnersiukkanut immikkoortissimasaanniit.

- 2) Pinngortitaleriffiup ukiuni tulliuuttuni sisamani ukiumut 1,5 mio. kr.-nik aningaasat amerlanerusut pialissagaat, pissarititat uumassusillit qanoq annertutiginerinik uppersaasersuilluni misissuinissanut.
 - Ilisimasat tunngavingalugit pisassiissutit annertussisilerneqarnerinut qulakkeerinninnissaq
 - Nunatta tusaamaneqarneranik illersuinissaq
 - Ilaatigullu kingunerisinnaallugu pisassiissutit annertunerulernerinik

Aningaasat qulaani aningaasat illikartinneqarsimasunituut aaneqarsinnaapput.

- 3) 500.000-t Namminersorlutik Oqartussat Inissarsitseqqittarfiata angerlarsimaffeqanngitsunut unnuisarfinngortinneqarnissaanut ingerlatsinermi

anigaasartuutissatut. Ilaatigut ingerlatsinermik pingajuusumut isumaqatigiissuteqarsimappat atorunnaarsinneqassaaq, taavalu Kofoedskole imaluunniit Kirkens Korshæri siunissami ingerlatsineq isumagisinnaavaat. Angerlarsimaffeqanngitsut unnuisarfik kattuffinnit ingerlanneqassaaq pisortanit ingerlatarinngisaannik. Tassuunakkut pituttorsimannginneq qulakkeerneqassaaq soorlu kikkut unnuisinnaanerinit tunngatillugu.

Aningaasat qulaani aningaasat illikartinneqarsimasunituut aaneqarsinnaapput.

- 4) Naalackersuisut Inuusuttunut suliffeqanngitsunut ilinniagaqanngitsunullu aqcutissiuussiniarluni suliniutinut immikkoortissimasaannit 3 millioninit amerlanerunissaat. Aningaasat aaneqarsinnaapput Namminersorlutik Oqartussat allaffissornikkut naliginnaasumik sipaarnerunikkut.

Pitsaanagerusumik sunniuteqarluarnerusumillu aalisarneq

Siusinnerusukkat Atassummit tikkuarsimavarput maannakkut aalisarneq, pingaartumik nunaqarfinni illoqarfinnilu minnerusunik tunitsivilinni suli ullumikkornit pitsaanagerusumik sunniuteqarluarnerusumillu ingerlatsisoqarsinnaanera.

Sumiiffinni pineqartuni, killilimmik qerititsiveqarnerit ilungersuutigisarpaat, taamaattumik pisariqarpoq assartuinikkut periarfissat naliginnaasut sunniuteqarluarnerusumik aaqqissuussiffigineqarnissaat.

Sunniuteqarluarnerusumik aaqqissuussineq anguneqarsinnaavoq RAL pitsaanagerusumik sumiiffinni pineqartuni kiffartuussinerat pitsanngorsarneqartuuppat, angalanermut pilersaarusiiorluarnerunikkut, akulikinnerusumik tikinneqartalersinnaasuuppata, taava qerititsiviit killilersuutaasassanngikkaluarpud.

Periarfissaq alla tassaavoq sumiiffinni killilimmik qerititsiveqarfiusuni umiarsuarnik tunitsiviliiisarnissaq. Taamaattumik Naalackersuisut anigaasanut inatsisit aalisarnerullu suliarineqarnerinit atatillugu aamma isiginiartariaqarpaat qerititsiveqarnikkut ajornartorsiutaasut. Taamatut ajornartorsiutaasut aaqqiivigineqarnerisigut anigaasatigut pitsaanagerusumik

sunniuteqarnissaa anguneqarsinnaavoq, sumiiffimmi aammalu nuna tamakkerlugu.

Taamaasilluni Atassutip pingaarnersiukkani annguppai. Qilanaarpugut 2017-mut aningaasanut inatsisissap suleqatigiissutigineqarnissaanut aammalu ukiut missingersuusiorfiusut.

Isumaqatigiinniarnerni Atassut politikkinik pingaartitsissaaq - soorlu aamma tamanna pingaarnersiuermini saqqummersikkaa.

Taama 2017-mut aningaasanut inatsisissap siullermeerneqarnerani Atassummit oqaaseqarfigereerlutigu, siunnersuutip Inatsisartut Aningaasaqarnermut ataatsimiitsitaliaannut ingerlateqqinneqarnissaa innersuussutigissavarput.